

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Zadružno spečavanje jajec.

Kar nič ne dvomimo, da bi nam kokošarstvo neslo veliko več, ako bi se hoteli kmetovalci zjediniti k skupnemu prodajanju jajec, kakor se to vže tu in tam godi, na pr. v Dobropoljah in drugje. Dokler nimajo kmetje na ta način urejenega prodajanja, so prisiljeni kmetovalci izvzemši one, ki stanujejo blizu mest, kamor lahko oddajajo svojo robo, večinoma prisiljeni, prepuščati jajca za nizko ceno in v zameno za ničvredno kramarsko blago, okoli se potikajočim kramarjem in kokošaricam. Kako bi imeli mi Dolenjci to stvar vzeti v roke, naj nam pokaže vzgled vrlih hanoveranskih kmetovalcev, ki imajo skupno prodajo jajec na posebno posnemanja vreden način urejeno in razvito. V zadnjih dveh letih je nastalo v tej deželi 24 zadrug za prodajanje jajec, ki blago zbirajo, skrbno sortirajo, to je ločijo boljše od slabšega, in dobivajo za naravnostno odpošiljanje jajec namesto potrebsčine lepe zneske. Ravno nameravajo te zadruge se še tesneje mej seboj zvezati v veliko „Zvezo za prodajo jajec“, podobno kakor so slovenske kmetijske zadruge združene v „Gospodarski zvezi v Ljubljani.“

Prodajalne zadruge za jajca na Hanoveranskem poslujejo tako-le: Vsaka posamezna zadruga ima določeno neko mesto in hišo, kjer se nabirajo jajca, to nabirališče je kaka zelo obiskovana vas ali trg in sicer najraje pri kakem trgovcu. Ta trgovec ima „nabiralno knjigo“ v kateri ima napisane vse ude, vsak ud pa ima v tej knjigi svojo stran, kjer stoji njegov račun ali „konto“. Vsakokrat, ko ud prinese jajca, se njihovo število v knjigo natančno vpiše. Jajca, ki nimajo pravih lastnostij, na pr. ubita ali premajhna, se takoj vrnejo. Konec vsakega meseca je račun, pri tem se razdeli skupljeni denar med ude po številu oddanih jajec, popreje pa se odbijejo prevozní stroški in pa morebitna poškodba, ki se je zgodila na potu, na vsakega uda enako po številu jajec. Lastnik nabirališča ne dobi za svoj trud za sprejemanje, vpisovanje in pokanje navadno nobene nagrade, ker si lahko mislimo, da ljudje pri prinašanju jajec in pri sprejemku plačila jemljejo pri dotičnem trgovcu blago, kar je njemu v prid. Mesečni račun in drugo pisarino oskrbuje načelstvo zadruga.

Oddajanje jajec v nabiralnico se godi po tehle pravilih:

1. Vsak zadružni član je dolžan oddajati v nabiralnico vsa jajca svojega gospodarstva, izvzemši ona, ki se potrebujejo v domači kuhinji ali pa za valjenje.

2. Jajca smejo oddajati v nabiralnico edino le udje in sicer samo jajca svojih domačih kokošij, ne morebiti tudi od soseda pokupljena. Za prevažanje na mesto nabirališča morajo udje sami skrbeti.

3. Jajca se imajo prinašati v nabiralnico dvakrat na teden čista in sveža. Kdor odda kaj starih, pokvarjenih jajec, ta mora vrniti dvojno odškodnino in če se sleparija parkrat ponavlja, ga vržejo iz svoje srede.

4. Cena, ki jo dobijo udje za jajca, se pač ravna potem, kako se spravijo v denar. Večina zadrug plačuje po številu; nekatere pa so vpeljale plačevanje po teži in ne brezvspeha.

5. Po vsakem 10. dnevu vsakega mesca dobi lahko vsaki ud znesek za dotlej oddana jajca na nabirališču; na željo se deloma izplačuje tudi preje.

6. Vsako jajce, ki se odda v nabiralnico mora imeti svoje znamenje in sicer zadružno znamko in pa zaporedno število zadružnika, ki jo ima v nabiralni knjigi; to pa vsled tega, da se precej ve, kdo je prinesel pokvarjena jajca. Pečatnik dobi vsak ud od zadruga.

7. Kar je potrebno za zavijanje (pokanje) jajec, to preskrbi zadruga.

8. Nabiralnica tudi določi, katera jajca so posebno sposobna za valjenje in katera ne.

Števila odjemalcev takih zadrug so vedno večja. Večina jajec gre na trgovce po mestih, vendar pa se tudi naravnost na zasebnike oddaja vedno več blaga v posebnih zabojčkih, s čimer se doseže višja cena.

Cene, ki jih dosegajo te zadruge so 10 do 20% višje, nego so jih preje plačevali prekupci. Tudi ti morajo sedaj v občinah, kjer so take zadruge, plačevati višje cene.

Poročilo tednika bavarskega kmet. društva.

Iz obrtnih krogov.

Na razne zlobne besede od strani gg. obrtnikov proti „obrti zadrugi“ za tusodni okraj novomeški, se drznem odgovarjati jaz, ker se dosedaj ni oglasil spretnejši dopisnik. Pojasniti imam nekoliko delovanje obrtne zadruga, in v obče gospodarsko obrtno stališče.

O delovanju „obrtne zadruga“ smem trditi, da je res že precej koristnega storila. Pred vsem omenjam, da se je radi obrtnega reda veliko storilo, nebroj ovadb se je rešilo vloženih od obrtnikov s tem namenom, da se obvarujejo nepotrebne konkurence od strani takozvanih „fušarjev“, to so tisti, ki se nikdar niso učili rokodelstva, katerega potem tudi pravilno ne izvršujejo. Ker pa naše nevedno ljudstvo še vedno misli, da le „samouk“, ta dobro naredi, a izobražen rokodelce, ki

ima razne skušnje o delu, ki naredi okusno, solidno in po primernih cenah, tak ne pride v milost pri priprostemu ljudstvu, ker si mislijo, da tak zna delati le „nôbel“ in površno, tak naj dela za meščana ne pa za kmeta. Večina teh „samoukov“ dela brez oblastvenega dovoljenja celo svoje življenje. Pri tem si nabere učencev, katere tudi po svoji zmožnosti nauči. Koliko kvare preti nam obrtnikom od teh polovičarskih rokodelcev, spozna vsak trezno misleč obrtnik. Pri tem trpi pa tudi sama obrtnija. Kajti mesto da bi se obrtni izdelki izboljšavali, se isti vedno slabšajo. Gledati bi se moralo, da se obrtnija krepko razvija, ker le vsled dobrega razvoja zamore konkurirati na svetovnih trgih.

Dandanes je najoddaljenejši kraj doma, dobi se lahko obrtne izdelke iz raznih krajev, celo iz Amerike preplavljajo tudi naše kraje, domači izdelki pa zastajajo. Zakaj? Krivo je pred vsem to, da so naši izdelki res neokusno izdelani in dražji nego tuji. Zakaj bi se ne mogla razviti razmerno drugim ptujim obrtnim tudi naša obrt? Pred vsem je vzrok ta, da se ne more, in se bržčas tudi nikdar ne bode razvila domača mala obrt, dokler se potom obrtnih zadrug ne vredi red med obrtniki. Poznam več sposobnih obrtnikov, ki bi bili zmožni boljša dela izdelovati, če bi kdo ista plačal. A vsaki potoji, da se ne izplača dobro izdelovati, ker naročnik pred vsem gleda da ceneje dobi, ne oziraje se bo li dobro narejeno. Ako se ne ugotovi njegovi želji vsled cene, si naročnik s tem pomaga, da dobi kakega, „po sili obrtnika“ in tisti mu zmaši po jako nizki ceni, tako da pošten obrtnik bi raji zastoj naredil nego za tako ceno. Ko eden dobi po taki ceni, hoče imeti isto drugi, tretji in tako naprej. Zdaj pa ne kaže poštemu obrtniku družega, nego nastopiti tisto pot, ki mu jo je pokazal tak „fušar“ in sam začne „fušariti“ ako se hoče preživeti. Vidite, dragi tovariši, to so naši najhujši sovražniki, kateri nas pripravijo prvič ob dostojen zaslužek, drugič ob dobro in pošteno ime, tretjič pa nas pripravijo na beraško palico. Proti tem ima obrtna zadruga nastopiti v prvi vrsti in se držati pravil, ki so potrjena od visoke vlade.

Pripoznati se mora odbor, da deluje pravično in najvestneje v vsakem oziru, skrbi pred vsem za člane, kateri imajo oblastveno dovoljena dopustila. Odbor se ne ozira na zlobne jezike, katerih je dokaj strupenih od strani obrtnikov, od tacih, ki imajo že dopustila, a jim je težko ravnati se po združnih pravilih. Nekateri so še tako slepi, da ne marajo spoznati, da se odbor trudi le za njihove koristi, za kar bi imeli biti hvaležni. Dobe se pa tudi že taki, ki so bili najhujši nasprotniki od začetka, zdaj so pa najboljši naši somišljeniki, ker so spoznali, da edino na ta način se zamore izboljšati naš položaj. In ni čudno, ako je teh nasprotnikov toliko, kajti dobe se obrtniki rokodelci, ki so pred „nosom“ obrtnih oblastij izdelovali obrtne izdelke, ne da bi zato kedaj kak vinar plačali. Imeli so učence in celo pomočnike. Sedaj pa vsak zavedni obrtnik zahteva, da se meri vsem enaka pravica, in se radi tega pritoži na „obrtno zadrugo“ in ovadi take obrtnike, kateri si prisvajajo njemu enake pravice, da za iste nikdar nič ne žrtvujejo. Take se kaznuje, in zahteva se, da si pridobe oblastveno dovoljenje, „patent“, drugače se kazni ponovi. Večina takih ne dobi obrtnega dovoljenja, ker se niso nikjer učili ali so bili pri takem, ki ni tudi

imel „patenta“ in pri takem delali tudi kot pomočniki, Ako se prosilec za samostojno izvrševanje oglasi, ima se skazati, da se je pri opravičenemu mojstru učil in pri takem postavno določeni čas delal kot pomočnik. Ako nima teh dokazov, se ne sprejme nobena prošnja, enako je odbita, če jo da na višjo instanco. Strogo se pazi tudi na ponarejenje spričeval, naj si bode izučnih ali pomočniških. Omenim še to, da spričevala, katera dajejo občinski uradi so popolnoma neveljavna, škoda časa in stroškov. Večkrat se skaže z občinskim spričevalom tak ki se nikdar ni učil, v spričevalu se ga hvali kot najboljšega mojstra, navede se pogosto da v tem in tem okraju je potreba obrtnika, dodajo se še podpisi posameznikov, pri katerih je izdeloval, a vse to ne pomaga, da bi bil dotični res sposoben samostojno izvrševati, čeravno se povdarja, da bo delal le na deželi za kmete. Ko bi pa dobil dovoljenje, pa najraje klubuje dobrim obrtnikom s tem, da dela za nižjo ceno.

Važno je tudi za vsakega ki da učenca v učenje, da poizve pri zadrugi ali je dotični sposoben in upravičen. Ker učenci bodejo pravilno oproščeni le od sposobnih in opravičenih mojstrov. Škoda ako se učenec trudi leta, nazadnje ni krop ne voda. Vsakega obrtnika je dolžnost, da pomaga odboru izvrševati težavno nalogo, katera je le v splošno korist. Obrtna zadruga je v zvezi z političnimi oblastvi, kakor tudi z trgovsko in obrtno zbornico. Ta odgovarja na razna vprašanja, ona zopet prosi za razna pojasnila. Tako se je izvršilo že nebroj vlog, večina v popolno zadovoljnost strank. V zadnjem času se je med drugimi važnimi zadevami tudi rešilo vprašanje mnogih obrtnikov radi zgradbe samostana v Pleterjih. Odbor je sklenil, da stopi naravnost v dogovor z g. podjetnikom, kar se je tudi zgodilo.

Pred kratkim časom je bil podjetnik osebno pri obrtni zadrugi radi te kočljive stvari, pojasnilo se mu je o zahtevah obrtnikov, ter je drage volje zatrdil, da bode pred vsem domače obrtnike v poštev jemal. Izrazil se je, da to je jako lepo, ako se v prvi vrsti odbor poteguje za domače obrtnike. Enako se je pri sosednji obrtni zadrugi v Kostanjevici zgodilo, za kar gre tudi načelnstvu priznanje. Ali ni to lepo ako se solidarno postopa, v korist obrtnikov? Naša dolžnost bodi, da zaupamo drug drugemu, in da košček kruha privoščimo svojemu bližnemu, gledati pa moramo, da si sami pomagamo do boljšega obstanka, to bode naša in vse obča korist!

Dragi tovariši obrtniki! Še nekaj mi teži srce, ker bojim se da bode nas zopet zapeljala naša nezaupnost kakor je bila stara navada do sedaj, da si nismo zaupali med seboj. V kratkem času se bodejo vršile volitve v trgovsko in obrtno zbornico za Kranjsko. Dosedanji naši zastopniki so bili tovarnarji, to so tisti, ki bi najraje nas v žlici vode potopili. Tudi sedaj se bodejo vsiljevali, in v to se na skrivnem že pripravljajo. Kaj pa nam je storiti sedaj, da se rešimo teh neprijateljev? Zadnji čas je, da se vsi obrtniki združimo in da volimo le obrtnike, ne pa tovarnarje, da pošljemo v ta važni zastop naše somišljenike, ne pa nam nasprotnih kapitalistov.

Dolžnost je vseh sedaj obstoječih „Obrtnih zadrug“ da se pojasni obrtnikom, kaj sme mali obrtnik pričakovati od trgovske in obrtne zbornice, dobrega ali slabega za svoj stan. Naši nasprotniki si bodejo

že prizadevali, da zdaj ob času volitve veliko obljub nagromadijo, da je malemu obrtniku treba pomoči, ako dosežejo svoj vspeh, bodejo zopet trobili med svet, da naj se da večji svoboda akcijskim družbam i. t. d. Z večjo obrtno svobodo pa bi bila uničena popolnoma mala obrt, a ti mogočnejši pa zatrjujejo, da mala obrt pogine prej ali pozneje. Ali naj take volimo, ki nam pri živem telesu z nas kožo vlečejo? Zadnji čas je, da se spametujemo, ter da ne poslušamo naših nasprotnikov, katere pa vsak obrtnik pozna. Zedinimo se zato, da obrtnik obrtnika zastopa, trgovec trgovca, tovarnar tovarnarja, in le na ta način pridemo do svojih pravic. Obrtne zadruge bodo šle vsakemu na roko z pojasnili, ker le tukaj bode dobil zanesljivih navodil. Ako se bode zopet od nasprotnikov rabilo kot bojno orožje strankarstvo, tega ne smemo poslušati; naj pripada posameznik k eni ali drugi politični stranki, to je pač vse eno, ker ta zastop ni političen, ampak gospodarski, a gledati pa moramo, da nam koristi, zato pa plačujemo davke in pristopnine za vzdrževanja tega zastopa. Nespametni bi pač bili, ako bi žrtvovali svoje krvavo zaslužene krajcarje v to, da bi se s tem doneskom rušil naš obstanek, naši nasprotniki pa bi se dvigali nam v pogubo.

Vsakega posameznika dolžnost je, da bodri svojega tovariša, da ostane zvest svojemu stanu, in se s tem pokaže zavednega obrtnika, ako nastopi proti vsakemu vsiljivcu. Vsi dosedanji zastopniki bi radi obdržali svoje mandate, a mi nismo toliko vredni, da bi se nas vprašalo, smo li zadovoljni ž njimi. Dovolj dolgo smo jim bili slepo orodje, in smo se pokorili par osebam, poslušali smo jih tako dolgo, da so izrabili našo svobodo in nas vtaknili zopet za več let v jarem sužništva. Ker pa dolenjski obrtniki dobe mandat le enega obrtnika, toraj je važno da še istega ne izgubimo. Vsled železniške zveze z Ljubljano je najbolj pripravno, da se dobi ta kandidat v bližini Novega mesta ali celo iz mesta. Gledati je treba pred vsem na to, da bode neustrašeno zastopal naše koristi, toraj ima biti tudi več v tem smislu, dotični ima biti sam izkušen, mu mora biti znano, kake nadloge tarejo dandanes obrtnika, katerih ne bodem našteval. Ako zmagamo s tem, da pošljemo rojaka tovariša, smemo upati, da se nam ne poslabša ampak zboljša naš neznosni položaj! Vam vsem kličem z združenimi močmi: ob volitvah!

Obrtnik.

Dostavek.

Vsekako čudno je, da ima obrtna zadruga toliko nasprotnikov. Nje dosedanje delovanje bi moralo pač vzbujati zaupanje ne pa nezaupnost. Vidi se pa tudi ob tej priliki, kako globoko tiči ljudem v kosteh obrtna svoboda, sad nesrečnega liberalizma. Čutijo sicer, da jim je v škodo ta svoboda, a odreči se ji ne marajo in tudi zajezi je ne. Zadruge imajo veliko moč v svojih rokah, le prečesto se te moči ne zavedajo; potom zadrug bi se najlože povzdignila obrt in tudi pametno uredila. Pa da se ne ogrevajo zanjo je krivo to, ker ne razumejo pravil. Nujno je torej, da bi zadruga prirejala pogostne podučne shode, na katerih bi se polagoma razložila pravila ter obravnavala času primerna obrtna vprašanja. To bi znalo oživiti združnega duha in pospešiti združno življenje. Saj je človek po naravi družabno bitje, le oživiti treba to zavest. Na delo torej!

Politični pregled.

Začetek petindvajsetletnice sv. Očeta Leona XIII. obhajal se je posebno slovesno v Rimu. V cerkvi sv. Petra, največji na celem svetu, je bilo od 8. ure zjutraj do večera izpostavljeno sv. Rešnje Telo. Na tisoče in tisoče pobožnih vernikov je prišlo počastit pod podobo kruha navzočega Izveličarja in ga prosit za sv. Očeta pomoči in milosti. K sklepu je bila procesija po cerkvi, pri kateri je bilo navzočih 50.000 ljudi. Ko se je ta velikanska množica vsula iz cerkve, zapazili so, da gleda sv. Oče iz svojega stanovanja na trg. Vseh očij so se hkrati obrnile tja, in tisoče ter tisoče rut in klobukov je mahalo v pozdrav sv. Očetu, hkrati pa so množice navdušeno vsklikale: „Živel Leon!“ — Natlačena je bila ravnokar imenovana cerkev dne 3. marca, na obletnico kronanja papeževga. Papeža so prinesli med burnim pozdravljanjem iz njegovega stanovanja, bil je navzoč pri slovesni sv. maši, katero je opravil eden kardinalov. Koncem sv. daritve je pa sivolasi glavar sv. cerkve sam z močnim glasom podelil sv. blagoslov. Ko so ga nesli nazaj, vzdignil se je zares vihar pozdravov in poklonov sv. Očetu. In Leon XIII. je neprestano blagoslavljal zveste mu vernike, kar iskriale so se mu oči ko je zrl neprisiljeno prirčno proslavljanje. — Vse države so namestniku Kristusovemu častitale. Naš presvetli cesar poslal mu je po posebnem poslaniku lastnoročno pismo, ravnokar nemški cesar, ki je ob tej priliki sv. Očetu poklonil lepo, dragoceno darilo. Edina Italija je mrzla ostala tudi sedaj, dasiravno bi bil Rim že davno med zadnjimi mesti kraljestva, ako ne bi imel papeža.

Iz državnega zbora ni posebnih novic niti dobrih. — V državnem proračunu stoji znesek 200.000 kron pod imenom „razpoložni zaklad“, to je denar, ki ga državni zbor dovoli vladi, ne da bi zahteval o njem računa. Kadar se gre zato, ali se vladi dovoli ta denar ali ne, glasujejo za — tiste stranke, ki vladi zaupajo ali se vsaj delajo kakor bi zaupale, proti pa glasujejo stranke, ki vladi ne zaupajo, ki niso zadovoljne z njenimi ukrepi. Da govorimo resnico, mi Slovenci pač nimamo povoda, tej vladi zaupati in biti ž njo zadovoljni. Omenimo le zadevo s celjsko gimnazijo, da molčimo o slovenskem vseučilišču in o preziranju Slovencev pri raznih uradih in drugih takih prijaznostih visoke vlade do nas. Poslanci kat. narodne stranke, so bili toliko možati, da so glasovi zoper to, da se dovoli vladi dotični denar. A pristaša liberalne stranke, dr. Ferjančič in notar Plantan, sta glasovala za, in s tem izjavila, da zaupata vladi. Lepo in domorodno to pač ni, vladi, nam neprijazni, klanjati se na tak način. Kdor brez strasti to premisli, pač ne bo vesel takih poslancev. Vsekako pa si to treba zapomniti za čas, ko bodo ti možje medeno sladki in polni obljub lazili krog volivcev. Priporočamo to stvar v razmišljanje! — V državnem zboru so prišli v razgovor tudi tržaški nemiri. Socijalni demokrati so ostro napadali zlasti vojaštvo, češ da je po nepotrebnem streljalo v množico. Vendar treba priznati, da je vojaštvo ravnalo popolnoma pravilno, in to razgrajanje ni nič družega, ko jeza radi tega, ker se ni posrečilo anarhistom in pa onim laškimi privržencem, ki bi Trst spravili pod laško vlado, v kalnem ribariti. Vlada je pač imela priliko sprevideti,

kdo je v Trstu nevaren državi in miru. Bomo videli, bo li nastopila odslej strogo odločno pot proti rovarjem in puntarjem. Izjemno stanje še ni odpravljeno, vojaštvo se pa v Trstu pomnoži. — Poslanec V. Pfeifer je v seji dne 11. t. m. povodom razprave o cestnih zgradbah potom zbornice pozivljaj vlado, da 1. takoj prične s prelaganjem karlovske državne ceste mej Lužo in Metliko, za katero delo so že izgotovljeni troškovniki in načrti; 2. prevzame v državno upravo cesto, ki se odcepi od metliške državne ceste in vodi od Luže preko Črnomlja do Vinice. Da bi se le res uresničile te prošnje marljivega našega poslanca.

Prusi izganjajo z veliko brezobzirnostjo slovanske delavce, rudokope, premogarje itd. iz svoje dežele. Zdaj nameravajo Prusi ustanoviti posebno društvo po vsej Nemčiji, ki bo pospeševalo izgnanje Slovanov iz Nemčije. Tudi Slovence bi to hudo zadelo. To bi sicer imela preprečiti dunajska vlada, pa ne stori ničesar. Ostrejši odgovor bi mogli dati predrznim Nemcem bogati Rusi in Poljaki, ki polnijo po toplicah nemške žepe s slovanskim denarjem.

Dne 7. t. m. so Buri Angležem prizadejali prav občutno izgubo. Koliko da je pobitih in vjetih, še ni mogoče določno povedati, ker Angleži resnico le kapljico za kapljico spuščajo med svet. Gotovo je le, da so vjeli enega višjih poveljnikov Methuena, ki je tudi močno ranjen, ter da so njegovo nad 1300 mož broječe krdelo popolnoma razbili, vzeli topove, strelivo, živino in živež. Tudi nek drug poveljnik se jim je moral udati. Najnovejša poročila govore tudi še o drugem porazu Angležev, kar se še ni potrdilo, a bi bilo le želeči. Ko bi države evropske samo s prstom ganile, bilo bi konec boja, a kaj, ko mirno gledajo to krivično vojsko, da, ko še pomagajo Angležem, n. pr. naša, ki ni branila, da se je pred nekaj dnevi zopet odpeljalo veliko število konj v Južno Afriko; kupili so jih pa Angleži! Irci, stiskani in zatirani od Angležev na vso moč, baje pripravljajo splošen upor. To bi pač ne bilo prijetno za Angleže, imeti še doma vojsko.

LISTEK.

Saj nima časti.

Gost dim se je kar na debelo valil iz visokih dimnikov prostrane tovarne. V tovarni pa so ropotali stroji in brenčala kolesa in odmevali udarci težkih kladij. Ta šum in ropot je bil gospodarju tovarne v dvojen prid. Mrtvi in živi stroji kopičili so mu z nepretrganim delom bogastvo. Pa še nekaj. Da so stali nemi ti stroji ali da so se premikali in sukali tiho in mirno, slišali bi prebivavci bližnjih hiš in mimo idočiči nekaj, kar ni bilo gospodarju nič posebno v čast. Srditega obraza in jeznega pogleda hodil je med vrstami pridnih delavcev ter razgrajal, vpil, zmerjal, preklnjal, besnel kakor obseden. Stroji pa so brneli še močnejše in kolesa ropotala še silneje in kladiva padala še bolj glasno; v tem vrišču in ropotu se je izgubil visoki kričeči glas razjarjenega gospodarja. Na ulico ga nisi slišal.

„Kaj se mu je pač pripetilo“, reče starejši delavec tovarni. „Komaj da ga je možno spoznati. Oh, kako dober je bil prej! Pa nam je na vse zadnje to malo mar, le uboga gospa se mi smili. Tega pač ni zaslužila.“

„Res, grozovito britko življenje ima“, odgovori oni. „Tako saj mi pripoveduje moja hči, ki pri njej služi. Pa ne pove mi niti polovice. Ker gospa jo vedno ter vedno prosi: molči; samo nervozen je radi preoblega dela, in ko bi neusmiljeni,

škodoželjni ljučje izvedeli kaj o njegovem ravnanju, je uničeno njegovo dobro ime. Tako ga opravičuje in izgovarja uboga gospa, in prepričan sem, da mi hči niti desetine tega ne pove, kar ve, samo da ugodi njenim prošnjam.

„Zakaj pač ostane pri njem?“ vpraša prvi. „Ne razumem, zakaj še ni ušla. Če je res tako hudo, kakor vi mislite.“

„A jaz razumem, upa, da ga bo rešila.“

„Že prav, dragi moj, pa da sem jaz v njenej koži, tega bi ne storil. Nobena ženska bi se ne smela dati tako ponižati. Bržčas nima nič časti v sebi!“

„Tisto ne,“ odvrne leta, „čast ima, pa nje usmiljenje in požrtvovalnost je večja ko čast. Seveda, jaz bi na njenem položaju težko tako ravnal, nimam poguma, dasi sem sicer srčen. Jaz jo res občudujem!“

V hiši neke starejše gospodične bile so prav ob istem času zbrane njene prijateljice. Pri kavi so sedele. Pa to vam ni bila taka navadna „družba pri kavi“. Nič ni bilo prisiljenega in različnih stanov žene si tu videl. Priprosta in domača, kakor sobana, je bila ta družba, in glej, tam pri oknu vse polno šivanja! Da, gospe in gospodične so šivale — skupno so izdelavale cerkveno perilo za neko ubogo cerkev, in sedaj se bodo oddahnile. In žalostne so bile vse, da, hišna gospodinja je imela solzne oči.

V minole dni se je zamislila in videla je v svoji oskrbi hčerko rano umrle sestre svoje. Vsakdo je ljubil nedolžno, pobožno deklico, ki je ob prvem sv. obhajilu bila vsem v vspodbudo s svojim lepim vedenjem. Prišla so bila leta zrelejše mladosti. Druge njene tovarišice so — klanjajoč se duhu in toku časa — zapravljale dragi čas in veselo mladost z vesellicami, lišpom in leno brezdolico, ona pa je cvetela in cvetela tiho, mirno in veselo v blagodejnem solncu dejanskega krščanskega življenja.

Oh, kako dobra je bila ta njena nečakinja. In sedaj — tako nesrečna!

Skoz in skoz krščanski mož je bil ter poln pridne delavnosti, ko mu je teta polna zaupanja v njegovo možatost obljubila drago nečakinjo za nerazdružno družico življenja ter mu jo tudi dala. In vse je šlo dobro in po sreči, dokler jej ni hudoben človek, kačjega značaja, ukradel tistega, kar mora mož ženi in žena možu dati: močvevo popolno zaupanje si je bil prihljnil.

Kako malo je ljudij na svetu, ki bi bližnjemu privoščili mir in srečo! Če družega ne morejo, kritikujejo in grajajo, dobro zmanjšujejo, slabo povečavajo in tako škodujejo. A hvala Bogu, da ni veliko takih volkov v ovčji obleki, kakor je bil imenovani hnaver, ki se je poslužil res satansko zlobnih sredstev. Začel je s tem, da je par neslanih dovtipov spustil na moža, kot pokornega slugo svoje žene. Ker sta se dobro umela, je dejal, da žena hlače nosi ter mu skušal pojasniti, da v takem slučaju mož redko dobro kosi. To pa se ne strinja baje s častjo hišnega očeta, kot glavarja družine, njega mora vse ubegati in spoštovati. Občutno ga je zadel. Kakor vsak mož, tako je tudi mladi tovarnar silno težko požrl to očitanje. Ves poln teh vtisov je prišel nekoč domu, in žena se je ne malo čudila, da je njen ljubeznjivi, prisrčni vsprejem to pot mrzlo odklonil. Nič mu ta dan ni bilo prav, ne jed, ne pijača, ne perilo, ne obleka, ne vzgoja otrok, ne gospodinjstvo: vse je prekaral in dejal v nič.

Hudobni hnaver pa je videvši uspeh svojega strupenega jezika šel dalje. Delal se je skrbnega prijatelja, katerega kot zvestega, udanega prijatelja skrbi, kaj bo, ako bo mlada žena tudi še dalje tako razsipna in potratna. Beračev toliko, ki ne marajo delati, pa se hlinijo bolne; razni dobri nameni; darovi po cerkvah; veliko prijateljic istega mišljenja in istih „razsipnih strastij“: vse to utegne škodovati premoženju in blagostanju. Treba torej mošnjicek zadržati nekoliko bolj in dajati denarjev le sproti za vsakdanje potrebe itd.

Te besede pa niso imele takoj zaželjenega uspeha. Mladi mož je imel še nekaj čuta pravičnosti v sebi in s svojo soprogo ni maral delati kakor z deklo. Saj je pa tudi bogat in žena tudi ni tako potratna, da bi uničila premoženje. Pa ko bi se to pozneje izkazalo, je še čas ustaviti nje početje. Vrh tega soprogi ni mar drugo razkosje in nepotrebni lišp, naj ima vsaj to. Tako je ugovarjal besedam svojega „prijatelja“, a ta ga je znal vendar le premotiti in udušiti v njem

to iskrico poštenja in spoštovanja do dobre soproge. Da je satanski hinavec zmagal, pokazalo se je kmalu.

Seveda je bila soproga na vso moč osupnjena, ko jo je pričel soprog kmalu potem prav občutno sumničati in ji predbacivati potratnost itd. Mirno je ugovarjala, pa moža se je bil prijel slabi nasvet hudobnega hincica. Hoteč pokazati, kdo je gospodar v hiši je vzrožil in začel ropotati in kričati ter strmeč s progo obsipati z jeznimi psovki in zaničljivim govorjenjem. Ko je videla, da ni z njim mogoče spregovoriti pametne besede, je molčala. A to je imenoval potuhnjenost in trmo.

Ko se je nakričal, da so ga bolela pljuča, šel je k svojemu prijatelju. Povabil ga je leta, naj gre z njim v gledališče, da pozabi domače skrbi.

Nagizdane in nališpane razkošne igralko so ga silno bodle v oči. V primeri z njimi mu je bila lastna žena — nič.

Takih občutkov poln je domu grede pripoznal „prijatelju“, da že dolgo ni obiskoval gledališča. Satan v človeški podobi je na to pričel govoriti o prostosti moža, katere mu žena kratkomalo ne sme kratiti. — Odslej je bolj pridno zahajal v gledališče in vedno manj mu je ugajala lastna soproga. Nje plemenito srce ni našlo milosti v njegovih očeh, da, sploh ni vrjel več v to plemenito srce. „Prijatelj“ njegov je bil izustil par besedij, ki so mu vzbudile nezaupanje glede časti in poštenosti njene.

Odslej je svojo ženo sovražil. Ne samo grdo jo je zmerjal, ampak tudi grdo z njo ravnal, misleč: podlegla bo tugi in britkosti v kratkem. Potem bi pač ne bilo nobene zapreke več, da poroči prvo igralko z gledališča. —

Trpljenje mlade nesrečne gospe so one gospe in gospodične preresetavale pri šivanju in sedaj pri kavi. Vse to jih je užalostilo. A prikrivati se ni dalo nič, saj je vse mesto vedelo o tem.

„Ne umem, kako mora vse to mirno prenesti,“ oglašila se ena. „Radi plemenitega značaja jo imam od srca rada. Pa to omadežuje nje značaj. Pa vkljub takemu ravnanju vstraja pri možu, ki je res poživljen. To je za njo sramota in tudi nam sramota. Ako mož z ženo grdo ravna, morala bi ga zapustiti. Se enkrat rečem: vrla je, a nima časti!“

Hišna gospodinja pa pravi: „Njo vzdržuje samo želja in upanje, dušo moža svojega rešiti. In ta želja je pri njej tako velika, da zamori v njej čuti časti, zamori odpor naše narave proti trpljenju in sramoti. Če je to pomanjkanje časti, potem je časti najmanj imel naš Izveličar, ki je kot Bog od stvari pretrpel najkrutejše muke in največjo sramoto, da bi nas odrešil.“

„Na to nisem mislila“, reče osramočena mlada gospa. „Pa prigovarjati ji vendar ne gre, naj ostane pri takem možu, ali ne?“ „Gotovo“, reče gospodinja. „Jaz sama bi jo rada z otroci tu imela“. V tem se oglašila hišni zvonec.

(Dalje prihodnjic.)

Domače vesti.

(Osebne vesti.) G. dr. Mayer Ernest, sekundarij v bolnici usm. bratov v Kandiji je imenovan operaterjem na kliniki za porodništvo in ženske bolezni (prof. V. pl. Rosthorn) v Gradcu. Na njegovo mesto pride v bolnico usm. bratov kot sekundarij g. dr. Francišek Dolšak, dosedaj volonter v ljubljanski bolnici.

(Mestna hranilnica.) Upravni odbor mestne hranilnice je v seji dne 12. marca t. l. sklenil enoglasno naprositi mestno občino, naj ista ukrene potrebno, da se v mestni hiši, oziroma na stavbišče mestne hiše naredijo prepotrebni ognjavarni prostori za mestno hranilnico, ker dozdajšnji prostori ne odgovarjajo današnjemu uradovanju. Bilo bi želeti, da mestni odbor sklene, staro in v slabem stanu se nahajajočo hišo podreti ter postaviti dvonastropno hišo, v kateri bi prtilično bila postavljena mestna straža, v prvem nadstropju mestna hranilnica in v drugem nadstropju urad mestne občine; pri ti priložnosti bi tudi ognjegasno društvo dobilo prepotrebne prostore, ker v današnjih vlažnih prostorih se cevi in drugo orodje le pokvari na veliko škodo društva.

(Koncert in dramatična predstava.) Po presledku več let, priredila je naša gimnazija zopet toli priljubljeno „akademijo“. Kako željno smo jo pričakovali priča pač to, da je bila dvorana do zadnjega kotiča napolnjena prijateljev nam ljubih dijakov, kateri so pa tudi svojo nalogo prav dobro izvršili. Pod vodstvom svojega pevskega učitelja g. Hladnika zapel je zbor 90 pevcev tri točke povse dovršeno, posebno impozantno je vspel zbor pri „Veličastvo Gospoda Boga“ iz Händlnevega oratorija „Mesija“. G. prof. Škrlič, znan kot umetnik na violini, nas je očaral še posebej z divnim dodatkom. Igra „80 dni okoli sveta“ se je istotako predstavljala prav dobro; vsa čast g. prof. Vestru, kot režiserju, za njegov požrtvovalni trud. To je občinstvo dovolj pokazalo: z burnim ploskanjem je razodevalo svojo zadovoljnost. Želimo le, da nam slav. ravnateljstvo našega zavoda v prihodnjem letu poda zopet tako sijajen večer. Prav povoljen je bil gmotni uspeh v prid podpornemu dijaškemu društvu.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu februarju 1902 je 273 strank vložilo 66.498 K 36 h. 161 strank vzdignilo 42.303 K 53 h. torej več vložilo 24.194 K 83 h. 7 strankam se je izplačalo posojil 11.250 K — h. Stanje vlog 1.867.594 K 61 h. Denarni promet 257.581 K 02 h.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico), reg. zadruga z neomejeno zavezo je imela meseca feb. 1902 prometa K 33.075 93. Vložilo je 46 strank K 11.033 01. dvignilo 28 strank K 6.716 91. Posojil je bilo danih 19 strankam K 6.680 —. — Vrnlo je 12 strank K 11.218 86

(V cesar Franc Jožefovo bolnišnico usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca februarja 106 bolnikov, koncem januarja jih je ostalo 82, skupaj 188. Od teh se jih je ozdravilo 81; zboljšalo 26, neozdravljen bil je 1. Umrli so 3, in sicer 1 vsled jetike, eden vsled vnetja prsne mrenice in eden umirajoč prijeljan vsled srčne hibe. V oskrbovanji ostalo jih je 77. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2013.

(Dol. pevsko društvo v Novem mestu) ima v tem mesecu skupne vaje za ženski in možki zbor vsak ponedeljek in četrtek od 6.—7. ure zvečer.

(Šola Glasbene Matice v Novem mestu) priredi 5. aprila t. l. koncert z vstopnino v dobrodelne namene; več v prihodnji številki tega lista.

(Društvo „Mestna godba v Rudolfovem“ ima v sredo 26. t. m. zvečer ob 7. uri v prostorih Glasbene Matice v Novem mestu svoj letni občni zbor. Dnevni red obsega: poročilo odbora in računskih preglednikov, volitev predsednika in odstopivših odbornikov ter eventualne predloge. Ako bi zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se ob 7 1/2 uri zvečer istega dne ob vsakem številu članov z istim dnevnim redom.

(Vabilo na CXXVIII. odborovo sejo „Slovenske Matice“) v Ljubljani, v četrtek dné 20. sušca 1902. ob petih popoldne v društveni pisarni. — Spored: 1.) Naznanila predsedništva.; 2.) poročilo zapisnika o CXXII. odborovi seji; 3.) poročilo knjižnega odseka; 4.) poročilo tajnikovo; 5.) Eventualia. V Ljubljani dné 7. sušca 1902.

Fr. Levec, predsednik.

(Oddaja cepljenk iz novomeške trtnice.) Kmetijska podružnica bo oddajala ameriške cepljenke na Vel. četrtek 27. t. m. in v torek po Vel. noči 1. aprila. Trte se bodo oddajale ob imenovanih dneh od 9. do 12. dopoldne. Naročniki naj pridejo če le mogoče že na Vel. četrtek po trte in naj ne čakajo posebnih obvestil. Kdor bi ne prišel tega dne po cepljenke, bo s posebnim pismom obveščen, da mu je trte prevzeti v torek po Vel. noči. Stroški dopisa se v tem slučaju zaračunajo. Z ozirom na mnogoštevilna naročila dobe naročniki eno tretjino do k večjem polovico naročenih trt.

(Naše vinarstvo.) „Društvo za varstvo avstrijskega vinarstva“ je 27. m. m. po svojem zastopniku za Kranjsko vitezu Langerju sklicalo zborovanje zaupnih mož, ki se je vršilo v „Mestnem domu“. Navzoč je bil deželni predsednik ekscelencia baron Hein in deželni glavar pl. Detela. Od društva predložene resolucije so bile vse soglasno sprejete. Gospod vodja Dolenc je govoril o vinski klavzuli in trgovinski pogodbi ter predlagal resolucijo za odpravo vinske klavzule. G. Skalicky je jako stvarno poročal, kak nov vinski zakon bi bil potreben za varstvo našega vinarstva. Se-

danja postava je nezadostna; predlagal je jako strogo zakonsko predlogo, v kateri se določuje: 1. Kaj je pristno vino in kaj ne; 2. načini, kako se sme delati z vinom; 3. katere primese se smejo dati k vinu; 4. katere alkoholične pijače so izvzete; 5. kako se sme vino prodajati (označitev kraja, mešanice, vrste); 6. strogo nadziranje od oblasti nad kletmi (revizije, preizkušnje); 7. v zaprtih mestih strogo nadzorstvo v smislu Pfeiferjevega predloga v drž. zboru. G. ravnatelj Pirc je poročal o potrebni reformi zakonodajstva o žganjarini z ozirom na razmere malih vinogradnikov in o izkoriščanju postranskih pridelkov kletarskih ter predlagal resolucijo, da bodi kuhanje žganja iz tropin davka prosto. G. potovalni učitelj Gombač je predlagal red za ynsko trgatav, pri katerem zahteva, da se naj določi čas, kdaj se sme v vsakem kraju in za vsako vrsto začeti trgatav. Med posameznimi sprejetimi predlogi je važen predlog g. Rohrmanna, da se naj „Društvo za varstvo avstrijskega vinarstva“ poteguje zato, da dobe vinarne zadruga po poljedelskem ministerstvu brezobrestna ali nizko obrestna posojila za ustanovitev in za vzdrževanje, predloga g. Bajuka, da se naj podaljša dolensjska železnica skozi Belokrajino in daje smodnik za streljanje proti toči cenejše, ter predlog g. Urbančiča, da naj imajo krčmarji davka prosto tisto vino, ki ga rabijo za domače gospodarstvo. Vsi predlogi soglasno sprejeti. Navzočih je bilo okoli sto vinogradnikov, med njimi mnogo iz Bele Krajine. — K sklepu se je izrekla zahvala „Društvu za varstvo avstrijskih vinogradnikov“ in predsedniku vitezu Langerju.

(Umrlje) g. Frančišek Witschl, deželni stavbeni svetnik, dne 11. marca v svojem gradu v Srebrničah. Pokojni je bil povsod priljubljen zaradi mirnega značaja in vestnosti v službovanju. Priča temu je bil pogreb dne 13. marca, katerega se je udeležilo obilo novomeske gospode, prišlo je tudi več gospodov uradnikov od deželnega odbora.

(Nemške postne pridige) bodo v kapiteljski cerkvi še: veliki torek, veliko sredo in veliki četrtek, vsakokrat ob 6. uri zvečer.

Smešnice.

(Najboljša pomoč.) Prijateljica: „Povej, ali ti kedaj vaša gospa pri kuhi kaj pomaga?“ Ona: „O, seveda in še mnogo.“ Prijateljica: „Kako pa to vendar stori?“ Ona: „S tem, da je ni nikdar v kuhinjo.“

(Aha.) A.: „Ali je zdravnik priporočil vašemu soprogu potovanje v Ameriko?“ B.: „Ne, toda njegov odvetnik.“

(Občutljiv.) Nova služkinja: „Gospod profesor, dežuje, ne pozabite vzeti s seboj dežnika!“ Profesor: „Prismoda, se hoče tudi že norčevati iz profesorske pozabljivosti!“

(Prepričevalendokaz.) Učitelj: „O čem nas najživejše prepričujejo Odisejeve blodnje in vožnje?“ Učenec: „Da, takrat še niso imeli direktne zveze med Trojo in Grško.“

Umrlj so:

8. marca: Schott Ana, gimn. sluga hčerka, 21 mescev, davica.
10. marca: Murgelj Julij, 12 dnij, št. 138. zlatenca.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Veleč. g. Jos. Plantarič, mesto venca na grob g. Dr. Jos. Galle-ta 5 K; Šentvidec pri Zatičini 10 K; g. prof. H. Skopal 10 K. Za drugo polletje so dali: g. Dr. P. Defranceschi 10 K; preč. g. kanonik J. Jaklič 10 K; mons. g. kan. M. Jeriha 10 K; g. Iv. Krajec 5 K; gospodična F. Pollak 5 K; preč. g. kan. Fr. Povše 10 K. Drugi dobrotniki iz Mesta in Kandije 51 K 40 h; g. dr. Karl Slane za drugo polletje 100 K; v čast sv. Antonu 5 K; slavna posojilnica v Črnomlju 40 K; F. A. za kruhe sv. Antona 15 K.

Oklic.

Firm. 14/2
Gen. I.—87/2

C. kr. okrožno, kot trgovsko sodišče v Rudolfovem naznanja, da se je pri obstoječi tvrdki „hranilnica in posojilnica na Trebelnem, reg. zadruga z neomejeno zavezo“ v zadrurnem registru izvršil

1. izbris Franceta Dimnik-a, kot izstopivšega člana in
2. vpis Josipa Nagode-ta, kapelana na Trebelnem, kot novoizvoljenega člana načelstva.

C. kr. okrožna sodnija Rudolfovo, oddelek I.
dne 11. marca 1902.

Oklic.

Firm. 17/2
Gen. I.—69/4

C. kr. okrožno, kot trgovsko sodišče v Rudolfovem naznanja, da se je pri obstoječi tvrdki „hranilnica in posojilnica v Št. Janžu, rag. zadruga z neomejeno zavezo“ v zadrurnem registru izvršil

1. izbris Materža Jereb-a, kot izstopivšega člana in
2. vpis Antona Gorenc-a, posestnika v Češnjicah št. 16, kot novoizvoljenega člana načelstva.

C. kr. okrožna sodnija Rudolfovo, oddelek I.
dne 11. marca 1902.

Oklic.

Firm. 12/2
Gen. I.—47/14

Podpisano sodišče naznanja, da se je v zadrurnem registru izvršil pri obstoječi tvrdki „hranilnica in posojilnica, registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Škocijani“

1. vpis spremembe zadrurnih pravil v tem, da se § 4 glasi: V zadrugo se sprejemajo osebe, prebivajoče v občinah: Škocijan, Bučka, Raka, Šmarjeta, Belacerkev in Št Peter pri Novem mestu, ki se morajo vezati s pogodbami. —

2. izbris izstopivših članov načelstva g. Antona Bojanca, sedaj kurata na Suhorji in Jožeta Marjetiča posestnika v Zloganjski gori št. 10 in vpis gg. Petra Bohinjec, župnika v Škocijani in Audreja Zaman, župnika v Šmarjeti, kot novih članov načelstva.

C. kr. okrožna sodnija v Rudolfovem, oddelek I.
dne 28. februarja 1902.

(74)

Preklic.

Ker sem g. Franc Pirc-a dne 17. jan. na obnem zboru „Ljudske knjižnice v Šmihelu“ v gostilni g. Pintar-ja v Kandiji z besedami: „da nima v sebi nikake časti, ako ne odstopi od predsedstva, ko ga večina članov ne mara,“ razžalil, preklicujem s tem te besede.

Seifert.

Izjava.

Podpisani Anton Novak iz Hudega preklicem s tem svoje trditve, češ, da sem naložil na svojo hranilno knjižico mestne hranilnice v Novem mestu več denarja, kakor je razvidno iz te knjižice ter da dotični hranilnični uradnik ni vseh vlog vpisal in izjavljam, da so te moje trditve popolnoma neosnovane.

RUDOLFOVO, dne 13. marca 1902.

(80)

Anton Novak.

Izjava.

Jaz podpisani preklicem s tem vse, kar sem o Pavlu Eršte iz Hmelčiča žaljivega govoril.

HMELČIČ, dne 9. marca 1902.

(73)

Jožef Fabjan.

Hiša in gostilna

na prav lepem prostoru na glavni cesti blizu mosta, s 2 hlevoma ter sploh z vsem gospodarskim poslopjem, 4 joha polja se takoj iz proste roke proda ali pa tudi pod ugodnimi pogoji da v najem. Hiša je pripravna za vsaki obrt.

Natančneje v Kandiji št. 26. pri Novem mestu. (61—2)

Prostorno vinsko klet

v Novem mestu ali Kandiji in več dobro ohranjene

vinske posode

želi dobiti dolensko kletarsko društvo v Novem mestu. Pismene ponudbe, v katerih je navesti visokost najemščine za klet, oziroma velikost in cena vinske posode je poslati načelstvu društva do 31. t. m.

(82)

Molitvenik „Pas sv. Jožefa“

je še dobiti 10 kosov, (kom. 1.40 K) v knjigarni J. Krajec nasl.

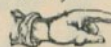

Tri parcele prostora za stavišča

v bližini mesta mej tako zvanimi „mestnimi vrtovi“ so na prodaj. Taiste so pripravne za vsako podjetje kakor: letovišče, restavracijo, kopelj itd. Vsi uradi nahajajo se v bližini.

Vprašanja naj se pošljejo na upravnišfvo tega lista.

Prodaja hiše v Novem mestu.

Zaradi družinskih razmer prodam svojo dvonadstropno hišo in veliki vrt. V hiši so prostorne obokane kleti pod zemljo. V pritličju stara

 gostilna; (77-1)

krémarska obrt na moje ime.

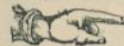

Velik vrt nasproti hiše je najlepše stavišče mesta, za gostilniški vrt, velik salon in kegljišče dovolj prostora.

Vse to leži v neposredni bližini vseh novomeških uradov in sejmišča. — Hiša in druga poslopja so v dobrem stavbenem stanju. — Pogoji plačila povoljni. Polovica kupa lahko ostane intabulirana proti 4 $\frac{1}{2}$ %.

Marija Rozina roj. Skaberne v Novem mestu.

Iz Novega mesta se naznanja, da se dobijo v Dolgih ulicah št. 18 lepe, sveže pomaranče,

škatalja od 200—300 komadov po nizki ceni in sicer

 samo danes po 9 kron.

(78)

Spoštovanjem

F. Gabrijelčič.

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu ima na prodaj:

lepo sadno drevje

in sicer visoko- in poldebelnata jabolana najboljših vrst po 50 do 70 h, in hruške moštnice po 60 do 80 h komad.

Drevje se oddaja le proti takojšnjemu plačilu, oziroma povzetju. (79-1)

Učenca za ključarsko obrt sprejme v poduk takoj **Jožef Žibert,** ključar. **Žabja vas št. 27.** (57-2)

Kos zemljišča

je na prodaj iz proste roke, (gmajna) pri cesti na Selih št. 2., fara Bela cerkev na Dolenjskem. Približna cena 300 K. (58-2)

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jajc? več in boljšega mleka?

debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?

močno in trpežno vprežno živino?

potem prinesujte k krmi Barthelnovo poklajno apno.

Za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal. — Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju, X., Keplergasse 20.

(310-8) — Dopisuje se slovensko. —

Na Vrtačah pošta Žužemberk je sto deset (110)

prav lepih hrastov na prodaj. **Janez Plavec,**

Vrtače št. 1, pošta Žužemberk. — — — — (43-3)

30 vin.

eno cepljeno drevesce: jabelko, kruška, višnja, beka, laški kostanj, marela, ki nikoli ne pozebe; cepljene trte, bilfe in direktno rodilne ameriške; prodajo Flor. Kalinger na Drski, pošta Novo mesto. (69-2)

Anton Jakaz,

vinski trgovec v Novem mestu,
Glavni trg št. 47 (pri Luser-ju)

priporočam svojo zalogo čisto pristnega

isterskega vina.

Cene so od 15 kr. (ali pa 30 vinarjev) liter naprej. — Prodajam čez ulico tudi pristno

žganje iz tropin

v zapečatenih steklenicah od $\frac{1}{8}$ litra naprej

 v vsaki množini.

(289-9)

Razglas.

Iz gozdne drevesnice v Bršlinu pri Novem mestu se bodo oddajale letos spomladi sledeče sadike:

150.000	3 letnih krepkih smrek,
150.000	5 „ presajenih smrek,
12.000	1 „ hrastov,
25.000	2 „ črnih borovcev.

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železniško postajo in sicer 3 letne smreke in hrasti po 3 krone, 5 letne presajene smreke po 4 krone, črni borovci po 2 krone 40 vin. za tisoč (1000) komadov.

Pismena ali ustmena naročila za te sadike sprejema c. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu, Krškem in Črnomlju do 20. marca 1902 pri katerih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Novem mestu,
dne 8. februarja 1902. (41-3)

Gostilna in prodajalna

v Prečini tik farne cerkve se takoj da v najem. — Pogoje se izve pri lastniku Jos. Drenik-u v Bršlinu. (65-2)

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril v Novem mestu v hiši g. Hočevar-ja (popreje Pollak-ova) nasproti drevoreda, novo

ključavničarsko in mehanično delavnico,

v katerej bodem izvrševal vsakovrstna popravila poljedelskih, šivalnih in drugih strojev ter bicikeljnov. Vsprejemal bodem tudi naročila na nove stroje in bicikeljne. Priporočujem se sploh za vsa v mojo stroko spadajoča dela, zagotavljam dober izdelek po nizki ceni.

Z odličnim spoštovanjem

(42-3) **Adolf Loboda,**
ključavničarski mojster in mehanikar.

Krompir in gnoj

sta po vredni ceni za dobiti pri gospej pl. Fichtenau v Novem mestu. (76-1)

Jazbičarje (daksel)

čiste pasme, posebno dobre za lov proda Franc Zupančič v Dobrničah št. 1. (75)

Molitvice

za sv. Očeta Leona XIII. ter k presv. Srcu Jezusovemu dobivajo se 100 komadov po 80 vinarjev v knjigarni J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Antonio Comin v Novem mestu

Klet se nahaja v hiši

*** gospe ***

Marije Mohar,

Arkove ulice št. 209

*** v Novem mestu ***

(36-4)

*** priporoča ***

svojo veliko zalogo

garantiranega

istrskega vina

== hekto od 20 kron naprej. ==

Brezovega lesa,

pripravnega za osi in za legnarje, ima na prodaj okoli
200 kosov Fr. Gerlica, vas Jelše št. 1 pri Mirni peči. (47-3)

Cena po dogovoru.

Mlekarska zadruga na Trebelnem pri Mokronogu
ima na prodaj dobrega popolnoma mastnega

sira emodolca.

(48-3)

Cena 1 K 30 h za 1 kg.

Bilanca

posojilnice v Črnomlji, registrovane zadruge z neomejeno zavezo za 1901.

Št.	Imetje	K	v	Št.	Dolgovi	K	v
1	Posojila	548 040	27	1	Deleži: 1794 deležev po 4 K	7.176	—
2	Zaostale obresti od posojil	11 053	66	2	Nevzdignene obresti od deležev	2.541	42
3	Pri drugih denarnih zavodih je naloženega denarja	312.000	—	3	Hranilne vloge	862.238 87 K	93
4	Nevzdignene obresti od pri drugih denarnih zavodih naloženega denarja od prejšnjih let 10.252 47 K in za leto 1901	12 036 39 "	86	4	Kapitalizovane obresti	33 059 06 "	—
5	Inventar v vrednosti	950	—	5	Predplačane obresti od posojil za 1902	4.048	—
6	Prehodni zneski	304	84	6	Vstopnina, ki pride v rezervni sklad	180	—
7	Vrednostni papirji po kurzu 31. decembra 1901	1.297	—	7	Čisti dobiček	2.502	89
8	Gotovina koncem 1901	15.811	61				
	Skupaj	911.746	24		Skupaj	911.746	24

Prejemki: 477.206 78 K. Izdatki: 461.395 17 K. Skupni promet: 938.601 95 K.

Bilanca rezervnega zaklada

Št.	Imetje	K	v	Št.	Dolgovi	K	v
1	Hiša v Črnomlji št. 62 v vrednosti	65.000	—	1	Brezobrestno izposojilo za zgradbo hiše	46.642	90
2	Hiša na Mavrlu št. 7 z vrtom in trtjem	5.000	—	2	Čisti rezervni fond	25.445	35
3	Gotovina koncem 1901	2 088	25				
	Skupaj	72.088	25		Skupaj	72.088	25

Račun zadružnikov

Koncem 1900 bilo je zadružnikov	1.235
Leta 1901 jih je izstopilo	31
in ostalo	1.204
Ker jih je pa 1901 pristopilo	45
Bilo je koncem 1901 zadružnikov	1.249

Račun deležev

1249 zadružnikov ima	1741 deležev po 4 K = 6.964 K
31 leta 1901 izstopivših zadružnikov ima	31 deležev po 4 K = 124 K
22 v prejšnjih letih izstopivših zadružnikov	22 deležev po 4 K = 88 K
še nevzdignjenih	22 deležev po 4 K = 88 K
Skupaj =	1.794 deležev po 4 K = 7.176 K

Občni zbor je ta račun dne 2. marcija 1902 odobril in potrdil.

Anton Jeršinovič l. r.,
ravnatelj

Martin Malnerič l. r.,
odbornik

Avgust Kunc l. r.,
odbornik

Karol Müller l. r.,
odbornik

Janko Puhek l. r.,
računskega pregledovalca namestnik

Franjo Šetina l. r.,
računski pregledovalec